

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การรักษาเยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนาของผู้ป่วยจิตเภท
ที่มารับบริการในโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายบัณฑิตเดช แก้วสุวรรณ

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. หารษา	ศรชัยบุปผา	ประธานกรรมการ
อาจารย์สมบัติ	สกุลพรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การรักษาเยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนา เป็นอีกวิธีหนึ่งของการดูแลสุขภาพในท้องถิ่น ร่วมกับการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบัน สำหรับผู้ป่วยจิตเภทที่ป่วยเป็น โรคเรื้อรัง ที่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายสูง และมีอัตราการกลับเป็นซ้ำสูง การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เพื่อศึกษา การรักษาและผลของการรักษาเยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนาของผู้ป่วยจิตเภท กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วย จิตเภทที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 335 ราย รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป การรักษาเยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนา และผลการรักษา เยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนา พัฒนาโดยผู้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามการรักษา และผลการรักษาเยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนาผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าความตรงของเนื้อหา เท่ากับ 0.92 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรักษา เยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนา คำนวณโดยใช้ ค่าคูเคอร์-ริชาดส์สัน 21 เท่ากับ 0.94 ส่วนผลการรักษา เยียวขาแบบพื้นบ้านล้านนาคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา เมื่อพิจารณาการรักษาเยียวขาในแต่ละแบบพบว่า การรักษาเยียวขาที่ผู้ป่วย จิตเภทเลือกใช้มากที่สุดแบบพิธีกรรมบำบัดได้แก่ การดูเมือและทำนายฤกษ์ยาม (ร้อยละ 21.5)

แบบสมุนไพรบำบัด ได้แก่ การรับประทานยาหม้อหรือยาต้ม (ร้อยละ 42.8) แบบอาหารบำบัด ได้แก่ การงดรับประทานอาหารแสลง (ร้อยละ 42.7) และแบบกายบำบัด ได้แก่ วิธีเช็ด (ร้อยละ 25.9) ส่วนผลการรักษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการรักษาแบบพิธีกรรมบำบัดและสมุนไพรบำบัดส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีความหวังที่จะหายจากโรค (ร้อยละ 65.2) และ (ร้อยละ 89.0) และกลุ่มตัวอย่างทุกคนเห็นว่าผลของกายบำบัดส่งผลให้อาการทางจิตดีขึ้น (ร้อยละ 100.0) และแบบอาหารบำบัด ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกมีกำลังใจ (ร้อยละ 77.2)

ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับบุคลากรทางสาธารณสุขรวมทั้งพยาบาลวิชาชีพในการให้การดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมสุขภาพท้องถิ่น โดยการผสมผสานแนวคิดการแพทย์แผนปัจจุบันกับการรักษาเยียวยาแบบพื้นบ้านล้านนาต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title *Lanna* Folk Treatment Among Patients with Schizophrenia
Receiving Services at Suan Prung Psychiatric Hospital,
Chiang Mai Province.

Author Mr. Badindet Kaewsuwan

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Lecturer Dr. Hunsu	Sethabouppha	Chairperson
Lecturer Sombat	Skulphan	Member

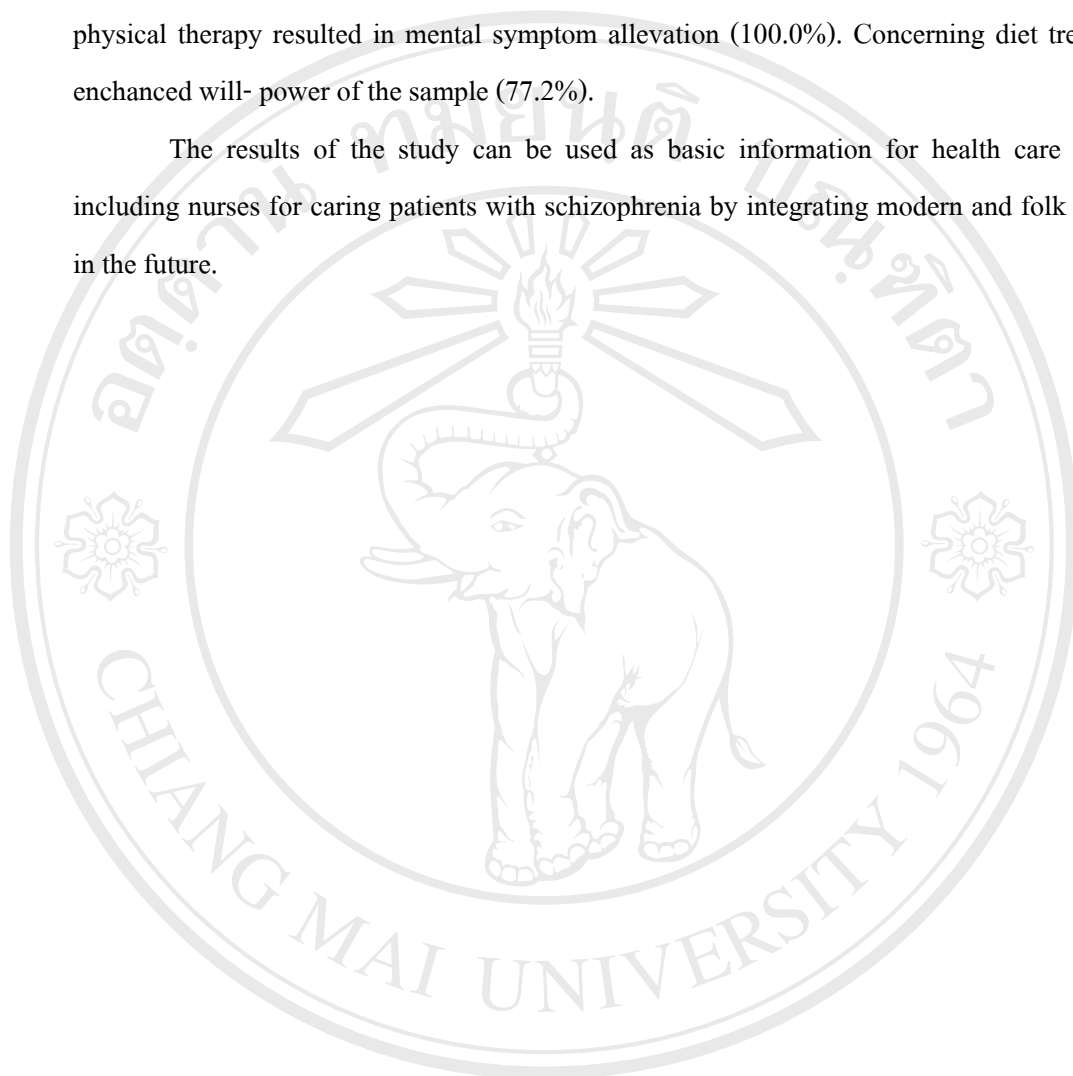
ABSTRACT

Lanna folk treatment is one type of treatment found in the community. This treatment could be incorporated with temporary treatment for patients with schizophrenia, a chronic disease with high illness cost and relapse rate. This descriptive study was conducted to examine *Lanna* folk treatment and its results for treating persons with schizophrenia. Using purposive sampling, 335 persons with schizophrenia receiving services at Suan Prung Psychiatric hospital during June to July 2006 were selected. Research instruments was a questionnaire consisted of demographic data, the *Lanna* folk treatment and the result of *Lanna* Folk treatment developed by the researcher from literature reviews. The content validity index (CVI) of questionnaire was 0.92. The reliability of folk treatment ensured by Kuder Richardson (KR-21) coefficient was 0.94, while that of the result of folk treatment calculated by cronbach's alpha coefficient was 0.84 Data were analyzed using descriptive statistics

The results of this study revealed that *Lanna* folk treatment that commonly used were traditional ceremony, in particular “*Doo Muar Thamnay Lerk Yam*” (21.5%), herbal treatment such as boiled herbs (42.8%), diet treatment which was not eating food taboo (42.7%) and physical therapy using “*Ched*” (25.9%).

The effect of folk treatment, according to the samples, they thought that both traditional ceremony and herbal treatment resulted in illness recovery (65.2% and 89.0%), while that of physical therapy resulted in mental symptom alleviation (100.0%). Concerning diet treatment it enhanced will- power of the sample (77.2%).

The results of the study can be used as basic information for health care providers including nurses for caring patients with schizophrenia by integrating modern and folk treatment in the future.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved